జీతమందిన రోజు

జగన్నాథ్

ఆఫీసు నుంచి, గంట ముందుగా బయట పడ్డాడు- మన్మథరావు.

ఆరోజు జీతమందింది.

మనసు మనసులో లేదు. విపరీతమైన కోరికల్లో మునిగాడు.

ఈ రోజు జీతాలిస్తారు, సరదాగా సినిమాకు పోదాం- రెడీగా ఉండు.

అని యింటినుంచి బయల్దేరేముందు, రాధకు మరీ మరీ చెప్పాడు-

ఎలాగైనా రాధను సినిమాకు తీసుకెళ్ళాలి. బేబికి మంచి బట్టలులేవు. వచ్చేది పండుగ- దానికి ఈ సారైనా మంచి గౌన్లు కుట్టించాలి.

ఇక రాధ సంగతి సరేసరి. పెళ్ళినాడు కొన్న చీరెలు. మళ్ళీ ఇన్నాళ్ళకు ఒక్క చీరె కొన్లేకపోయాను.

"ఉన్నంతలో ఏకలనేత చీరెలో రెండు కొంటే బాగుండును.

ఎప్పుడూ నోరు తెరిచి అడగలేదు! నేను ఏ విధంగానూ సుఖపెట్టలేక పోతున్నాను, రెండు చీరెలు కొనాలి!

కొంటె! పిచ్చిముఖంది ఎంత సంతోషిస్తుందో!

ఇక నా సంగతి మామూలే. ఉన్న వాటినే రిపేరు చేయించుకుని, ఎలాగో కాలాన్ని గెంటొచ్చు - ఇవన్నీ జరిగేదెట్లా?

మరోమారు లెఖవేశాడు - రెండు వందలకు, మరో రూపాయి కూడా, ఎక్కువ కనిపించదు!

కోరికలుమాత్రం తరగటంలేదు. ఆలోచనలతోనే అడుగులు వేస్తున్నాడు.

ఇంటి అద్దె నలభై రూపాయిలు - పోయిననెల కూడా ఇవ్వలేదు!

ఈ నెలలో మొత్తం ఇస్తానని, సత్య హరిశ్చంద్రుడిలా వాగ్దానంచేశాడు!

రెండునెలల అద్దె ఈ నెలలో ఇవ్వక పోతే నా అమాయకత్వాన్ని ఆసరా తీసుకుని బజార్న పడతాడు-వాడసలే ముక్కోపి!

ఇంకా పాలు పెరుగు కిరాణా ఇవన్నీ ఖాతాలే.

నా ముఖంచూసి ఎవరూ ఇవ్వక పోయినా పాపం రాధ ముఖం చూసి ఇస్తున్నారు!–అంత ఉత్తమురాలునాభార్య కావటం-నా పూర్వజన్మ సుకృతం-

ఇంతకీ ఇప్పుడేంచెయ్యాలి? "వచ్చిన కాస్త జీతం అందరికీ పంచిపెడితే మళ్ళీ నెలంతా ఎట్లా గడుస్తుంది!–పోనీ ఆ కాబులీ సాయిబునే మళ్ళీ అడుగుదా మంటే."

వాడికిదివరకే ఐదు వందలుదాకా ఇవ్వాలి-

చస్తే ఇవ్వడు!

ఉన్నట్టు మర్చిపోయాను; వాడి కీనెల్లో యాభై రూపాయలు వడ్డీ కట్టాలి!

ఈపాటికి ఆఫీసుకు వెళ్ళే ఉంటాడు!

"అక్కడ నేను లేనుగా."

నేను తెలివితక్కువ వాడినను కుంటున్నాడు - అందుకే ఆఫీసునుండి గంట ముందుగా బయటపడ్డాను!

ఆ సంగతి వాడికి తెలియదు పాపం!

ఈరోజు గడిచిందనుకుంటే - రేపు ఊరుకుంటాడా!

ఇంటిముందు గుంటనక్కలా కూర్చుంటాడు!–

వెధవ జీతాలు వచ్చిందాకా ఒకటే ఆరాటం, వచ్చింతరువాత ఎలా సర్దుకో వాలో.

చాతకాక చావటం-

ఏం జీతాలో–ఏం జీవితాలో

పైగా పండగొకటి.

వచ్చింది చాలక చస్తుంటే...

ఈ సంక్రాంతి పండుగ కబంధ హస్తాలనుండి బయటపడే మార్గం ఏది?

సినిమాటైం దగ్గరపడుతోంది.

మనసు మనసులో లేదు-

కొబ్బరి దొరికిన కోతిలా పీధులెంట ఆ రకం ఆలోచనలతో నడుస్తున్నాడు!

నైజాం హోటల్లో స్ట్రాంగు టీ త్రాగాలనిపించింది!

ఆగిపోయాడు!

"అప్పారావు, ఆంజనేయులుకనిపిస్తే బాగుండును!"

వెధవలు ఏ క్లబ్‌కో పోయుంటారు-

జీతమందిన రోజున హాయిగా ఫ్యాను క్రింద కూర్చుని-కబుర్లు చెప్పుకుంటూ వేడి వేడి "టీ" త్రాగితే ఎంత బాగుం టుంది!

తెగించి ఒక్కడే హోటల్లోకి నడిచాడు! హోటలు కిటకిటలాడుతోంది.

హోటల్లో పెట్టబోయె అడుగు వెనక్కి పడింది.

గాలి విపరీతంగా వీస్తోంది.

రోడ్డుమీద దుమ్ము మన్మధరావు కళ్ళల్లో పడింది!

కోపంగా కళ్ళు నులుపుకొని, బల వంతాన రెప్పలు పైకెత్తాడు!–ఈదర గాలికి రోడ్డుకు అడ్డంగా పట్టీలు కొడు తున్న అందమైన పండగ బోర్డు కన పడింది.

వాళ్ల జాతకాలు భలేగ "మాచ్" అయ్యాయి ! నా క్కావల్సింది అంతే !!!

కళ్ళవెంట నీళ్ళు కక్కుతూ, బోర్డు ముందుకు నడిచాడు.

కళ్ళు పెద్దవిచేసి. బోర్డు చదివాడు.

"సంక్రాంతి పండుగ సందర్భమున, రూపాయికి ఇరవై పైసలు రిబేటు."

లైలా సిల్కుపాలెస్ మేన్ రోడ్డు.

మనసు సిల్కుప్యాలెస్ మీదికి మళ్ళింది.

మన్మధరావు ఉన్న స్థలానికి ఆ పేలెస్ రెండు ఫర్లాంగులుంది!

నడవాలనిపించలేదు.

రిక్షా ఎక్కాలనిపించింది.

మరోమారు జేబులో చెయ్యి పెట్టి చూసుకున్నాడు. డబ్బు దండిగా తగిలింది.

ధైర్యం స్థాయి పెరిగింది.

జీతం అందినట్టు ఫోజుపెట్టి.

"ఒరేయ్ రిక్షా నిన్నే వినపట్టం లేదూ!"

కేకవేశాడు!

అది ఒన్‌వే ట్రాఫిక్. చుట్టూ తిరిగి పది నిమిషాల్లో దగ్గరకు చేరుకున్నాడు, రిక్షావాడు!

"ఛ! అసలేటైంలేక చస్తుంటే ఒన్‌వే ట్రాఫిక్ ఒకటి?-గొణిగాడు!"

"ఏమోయ్! లైలాసిల్కు ప్యాలెస్సుకు ఎంతిమ్మన్నావు-హుందాగా అడిగాడు.''

"ముచ్చవక బావ్!"

తొరగా ఎక్కండి-జవోన్లు సూత్తే ఒల్లకోరు!

"ఏవిఁటి సరిగ్గా రెండు ఫర్లాంగులు లేదు!

ముప్పావలా కావాలా?"

అందులో సగమిస్తా,నీ ఇష్టమైతే రా!

ముందుకు నడిచాడు!

బావ్! అంటూ రిక్షా వెనకాల నడిచింది.

వెనకా ముందులుగా ఇద్దరూ సగం దూరం నడిచారు.

ఇంతలో ఎదురుగా వస్తున్న యమ ధర్మరాజు (కాబూలీ సాయిబు) మన్మథ రావు చూపుల్లో నిలిచాడు-బెంజి లారీకి బ్రేకు పడ్డట్టు టక్కున ఆగిపోయాడు!

వెనకాల వస్తున్న రిక్షా సున్నితంగా ఓ...

"ఎవడ్రా అది" వెనక్కి తిరిగి చూశాడు.

చావబోయే వాడికి గరళం పోసినట్టు ఆ రిక్షావాడు గౌతమబుద్ధుడిలా శాంత స్వరూపంతో కనిపించాడు!

కాబూలీ సాయిబు సమీపిస్తున్నాడు!

గుండెదడ పట్టుకుంది!

"నాయనా రిక్షావాలా నీకు పుణ్య ముంటుంది. నీకు రూపాయి పావలా ఇస్తా "

నన్నక్కడదింపు."

కాలుకాలిన పిల్లిలా టక్కున రిక్షా ఎక్కి కూర్చున్నాడు!

రిక్షా కదిలింది.

"ఓయ్ రిక్షా, టూపెయ్ వాడొస్తు న్నాడు.

నాలిక కరుచుకున్నాడు!

రిక్షావాడికి అనుమానం వచ్చింది.

నా రిక్షాలో ఎక్కింది పిచ్చివాడేమో!

తీరా దిగేక పేచీపెడతాడేమో?

మనసులో అనుకుంటూ టాపు తగిలించి తల నేలకువంచి, బలంగా లాగటం ప్రారంభించాడు వాడు!

మళ్ళీ రిక్షాలోంచి కేక.

"నా కర్మకాలి నీ రిక్షా ఎక్కాను నడిపిస్తావేం త్వరగా పోనియ్.

కంగారుకొద్దీ అన్నాడు!

రిక్షావాడు ఆయాసంతో,

"ఇదంతా అప్పుండి. ఈ ఊళ్ళో అప్పు లెక్కువున్నాయ్, నన్నేదిసెయ్య మంటారు! అన్నాడు!"

"నాకూ ఉన్నాయ్ ఊళ్ళో అప్పులు అందుకే నీ రిక్షా ఎక్కాను."

మన్మధరావు గొణిగాడు.

ఎలాగైతేనేం అతి కష్టం మీద కాబూలీని దాటింది రిక్షా అంతవరకు నక్కి కూర్చున్న మన్మధరావు నడుం పైకి లేచింది.

తల బయటపెట్టి వెనక్కు చూసి ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు!

"నాకన్నా నువ్వేనయం. నడివీధిలో నిర్భయంగా రిక్షా లాక్కుంటున్నావు!" అన్నాడు.

రిక్షావాడు ఆ మాటలు పట్టించుకునే స్థితిలో లేడు.

రిక్షా నెమ్మదిగా పదినిమిషాల్లో సిల్కు ప్యాలెస్సును చేరుకుంది.

"బావ్ దిగండి."

"అప్పుడే వచ్చిందా? అంటూ"

అటూ ఇటూ చూసి ఆర్ధ రథుడిలా క్రిందకు దిగాడు—అతని కళ్ళు ప్యాలెస్ మీదికి మళ్ళాయి!—అతనికది

విద్యుద్దీపాల కాంతిలో—కళ్ళు మిరి

మిట్లు కొలుపుతూ, తాజ్‌మహల్ కన్న మిన్నగా కనిపించింది.

ఆ సంతోషంలో రిక్షావాడ్ని మర్చి పోయాడు.

సిల్కు ప్యాలెస్ మెట్లు లెక్కపెట్ట నారంభించాడు?

రిక్షావాడు ఈయనకి నిజంగా పిచ్చి పట్టిందనుకున్నాడు.

బాప్! డబ్బులియ్యకుండా పోతంట్రు.

ఇసురుగా వెళ్ళి అడుకున్నాడు.

తుళ్ళిపడి ఇహలోకంలో పడ్డాడు మన్మధరావు.

"ఏమీ అనుకోకు, మర్చిపోయాను."

జేబులో చెయ్యిపెట్టి-చిల్లర డబ్బులు లెక్కపెట్టి-నలభై పైసలు చేతిలోపెట్టి పొమ్మన్నాడు.

రిక్షావాడికి చిరాకెత్తింది.

"ఇదేటండి నాను ముప్పావక అడిగితే తమరేమో రూపాయి పావలా ఇత్తా నన్నారు. వుప్పుడేమో నలభై పైచా లిత్తంట్రు, ఇదేట్న్యాయం.

మన్మధరావు సర్దుకుని.

''అవునుమరి నేను అడిగిన దగ్గర నుండి వస్తే ముప్పావలా ఇచ్చేవాడ్ని-సగందూరం నడిపించి మరీతీసుకొచ్చావు. అందుకే సగమిచ్చాను!-పొమ్మన్నాడు.

"అదేటి కుదర్దు-నానడిగిన ముప్పావక యిచ్చి కదలండి! పేచీకి దిగాడు వాడు!

ఇంతలో అప్పిచ్చిన యమధర్మరాజు రొప్పుతూ అప్పెక్కటం మన్మధరావు కళ్ళబడింది!

గుండె జల్లుమంది.

కళ్ళకు చీకటి కమ్మింది.

తటపటాయించి!

"చిల్లర లేదోయ్, అందుకని. ఇదిగో ఈ రూపాయుంచు."

వాడిచేతిలో పడేసి కంగారుగా సిల్కు-ప్యాలెస్‌లోకి వెళ్ళాడు .. అడుగుపెట్టీ పెట్టగానే-

కిట కిట లాడుతూ జనం.

కోలాహలం-గందరగోళం.

చాలా సరదాగా ఉంది.

షాపంతా కలియతిరిగాడు మన్మధ రావు.

సినిమాటైం ఎప్పుడో అయిపోయింది. ఆ మాటే మర్చిపోయాడు!

ఒకమూలకు చేరుకున్నాడు? షోకేస్ అందంగా కనిపించింది! అందులో మరీ అందంగా ఉన్న గౌన్లు కనిపించాయి!

బేబీ గుర్తొచ్చింది.

"అహ! ఆ గౌనెంత బాగుంది-బేబికి చూడముచ్చటగా ఉంటుంది!

ఇంతకీ ఆ గౌనెంతో-కనుక్కుంటే పోలే!

"ఇదిగో మిష్టరు ఆ గౌనెంత?"

"నలభై రూపాయిలు."

కళ్ళు తిరిగాయి.

"అయ్యబాబోయ్! ఒకనెల అద్దె!" మనసులో అనుకున్నాడు!

గౌరవానికి లోపంలేకుండా! అదెంత? ఇదెంత? అని అన్నింటి ధరలు కనుక్కున్నాడు.

తను అనుకున్న ధరకు ఏదీ కనిపించదు!

"కనీసం పెరుగు బాకీ ధరంతలో ఉన్నా బాగుండును!" నసిగాడు!

స్టైల్‌కి లోపంలేకుండా - దిక్కులు చూడటం ప్రారంభించాడు.

మరోప్రక్క పెద్ద షోకేసు-అందులో దేవకన్యలా చక్కనిబొమ్మ-ఆ బొమ్మకు చుక్కల టెర్లిన్ చీరెకట్టి చక్కగా కనిపించింది!

నెమ్మదిగా అక్కడికి చేరుకున్నాడు. కన్నార్పకుండా, ఆ బొమ్మపై చూపు నిల్పి తదేకంగా చూస్తూ, నిటారుగా నిల్చున్నాడు!

తన్మయత బుసకొట్టింది.

"ఆహా! ఆ చీర ఎంతబాగుంది! నా రాధ కట్టుకుంటే, ఈ బోడిబొమ్మకన్నా నిండుగా ఉంటుంది.

ఆనాడు పెళ్ళిలో-రాధ పట్టుచీరె కట్టుకున్నప్పుడు-తొంగిచూసిన అందం ఈ చీరెలో కనిపించింది.

ఊహా లోకంలో విహరించాడు మన్మధరావు పది నిమిషాలపాటు!

"సార్ చీరెలు చూపించమన్నారా? అన్నాడు కొట్టువాడు.

తుళ్ళిపడి నోట మాటరాక - హోదాకు తగినట్టు "ఊఁ" అన్నాడు మన్మధరావు.

వరుసగా రంగు రంగుల చీరెలు-అతని కంటిముందు పేర్చబడ్డాయి!

ధరలు తెలుసుకుని బాగోలేదన్నట్టు తల ఊపుతూ, "ఇవన్నీకాదు, ఆ బొమ్మకు కట్టిన చీరె". అమాయకంగా అడిగాడు.

"ఎనభై రూపాయలని" వెంటనే సమాధానమిచ్చాడు కొట్టతను.

"అమ్మయ్యో" రెండు నెలల అద్దె. గుండె గుభేలుమంది.

తెల్లబోయి చూస్తున్నాడు మన్మధరావు.

"ఇదేం కొనేబాపతుకాదు" - తీసిన చీరెలన్నీ బీరువాలో సర్దుతున్నాడు షాపతను.

చిరాగ్గా.

మన్మధరావుకు దేనికీ చెయ్యాట్లం లేదు. మళ్ళీ బయటకొచ్చి ఆ చీరె కట్టిన బొమ్మనే చూస్తూ నిల్చుండిపోయాడు.

క్షణం గడిచింది!

ఆ బొమ్మ, బొమ్మలా కనిపించలేదు! తన భార్యే షోకేసులో వచ్చి నిల్చుందనుకొన్నాడు.

భ్రమతో అద్దంపై చెయ్యి వేసేంతలో,

వెనుకనుండి బలమైన చెయ్యి బుజాల మీద వాలింది!

కంగారుగా వెనక్కితిరిగి చూశాడు.

యమధర్మరాజు.

ముచ్చెమటలు కమ్మాయ్.

గుండెదడ పట్టుకుంది!

మనసులో యాభై రూపాయలు గోవిందా అనుకున్నాడు. బిక్కముఖం పెట్టి-పిచ్చి చూపులు చూస్తూ-

"సలాం సాయిబు-నీ పెళ్ళానికి చీరె కొంటానికి వచ్చావా?" పెదిమెలు తడుపుకుంటూ అడిగాడు మన్మధరావు.

"అరె నాది పెళ్ళాన్కి చీర ఎందుక్ భాయ్. నీది పెళ్ళాంకి చీర కొంటాన్కి వచ్చావ్!

ముందు నాది వడ్డీ కట్వాల-మాట తప్పి మారంచేస్తే మంచీ మాటకాదు!

మాది ముస్లికా భేట మాలుం!"

అన్నాడు హుంకరిస్తూ.

"అదికాదు సాయిబు, చీరెకొంటానికి రాలేదు! ఊరికే చూసిపోదామని..."

ఇంకా నేను జీతం తీసుకోలేదుగా"

ఎలాగో ఈ రోజు గండం గడవటానికి అబద్ధం ఆడాడు!

"హెమ్మి జీతం తీస్కోలేదు! అయితే మాది మాటఇను: అబద్ధం సెప్తే మాది ఊరుకుందేదిలేదు. రేపు జీతాంకి తీస్కొని ఇవ్వవల! హెమ్మి! అర్థము ఆయింది!

అని! కళ్ళెర్రబెట్టాడు కాబూలి.

"అలాగే రేపు తప్పకుండా ఇంటికి రా..."

ఆ! వద్దులే, రేపు నేనే తెచ్చిస్తా!"

మాట మారుస్తూ అన్నాడు!

"మర్చిపోతే మంచీమాట కాదు!"

కాబూలీ ఎగురుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

మన్మధరావు వంటిమీద బరువు తగ్గినట్టు.

తేలికయ్యాడు!

"అమ్మయ్య! గండం తప్పింది- ఇంకా నయం గొంతుమీద కూర్చున్నాడు కాదు!"

"చూడ్డానికి భయంకరంగా ఉంటాడు కాని పాపం మనిషి మంచివాడే!"

అప్రయత్నంగా సినిమా గుర్తొచ్చింది!

"అయ్యో సినిమా టైం మించి పోయిందే! ఇప్పుడేం చెయ్యటం. పాపం రాధ తనకున్న ఆ ఒక్క జరీ చీరె కట్టుకుని-

నేనొచ్చి సినిమాకు తీసుకుపోతానని ఎదురుచూస్తూ కూర్చుందేమో?

ఈ గొడవలో ఆ సంగతే మర్చి పోయాను.

"తొందరగా ఇంటికి పోదామంటే? మరి! చీరె, గాను! పోనీ ఈ రోజుకు మానేసి రేపు కొందామంటే,

అప్పటిదాకా అప్పులవాళ్ళు ఊరు కొంటారా?

ఏం చెయ్యాలి? ఆలోచనలో-రోడ్డు కడ్డంగా నిల్చుండిపోయాడు.

కారు హారన్లు-లారీ హారన్లు మిన్ను ముట్టాయి!

మన్మధరావుమాత్రం ఆలోచనల నుండి బయటపడలేకపోయాడు!

అంతలో నలుగురు పెద్దమనుష్యులు కంగారుగా వచ్చి మన్మధరావును-లాక్కుపోయి-

ఫుట్‌పాత్‌మీద నిల్చోపెట్టి,

"ఏమయ్యా బ్రతకాలని లేదూ-

కొద్దిలో తప్పిపోయింది — లేకపోతే, చచ్చివుందువు-కాస్త ఒళ్ళు దగ్గరపెట్టు కుని కొంపచేరు.

అని ఆ పెద్దమనుష్యులు వెళ్ళి పోయారు! మన్మధరావు - ఆలోచనల నుండి తేరుకునేసరికి,

అలవాటు ప్రకారం టైం తప్పకుండా సినిమా హాల్లో యింటర్‌వెల్ గంట మ్రోగింది, జనం గుంపులు బయట కొస్తున్నారు.

మన్మధరావు అర్జంటుగా హాలుదగ్గరికి పోయడు!

ఒక మీసాల పెద్దమనిషినిపిలిచాడు. అడ్డంగా చుట్ట నోట్లోపెట్టుకొని ముందు కొచ్చి.

"ఏం" అన్నాడు అతను!

"ఈ హాల్లో ఏం సినిమా ఆడు తుంది?"

పెదాలు తడపుకుంటూ అడిగాడు.

"ఏం కళ్ళు కనిపించటంలేదా? ఆ బోర్డుమీద రాసుందిగా చదువుకో."

అని నోటనింపుకున్న పొగ మన్మధ రావు ముఖాన వదిలి కోపంగా వెళ్ళి పోయాడు వాడు.

మన్మధరావుకు వికారం పుట్టింది!

బోర్డు చూశాడు

నెగ్గొటి ఇస్పీడుగా పోనియమ్మను ఇప్పుడు టాపొగ్గొటి సులోగా పోనియ్యమంతను !

"ఔను బావు. సులోగా పోదు. ఈ కబ్బుకి పోవాలంతే అంతా ఔనే."

"ఔను ! నేనీ ఊళ్ళో అందరికన్నా ఔనై పోతున్నాను ! నే చెప్పినట్టు చెయ్ ! విసుక్కున్నాడు !

రిక్షా చెప్పినట్టు విని రతన్‌లాల్ క్లబ్ ప్రాంగణంలో టైరు మోపింది !

మన్మధరావు రిక్షాదిగాడు.

''ఎంతియ్యమంటావ్ !"

"తమ దయ బావు. వినయంగా అన్నాడు !

పర్సులోంచి రెండుకాగితాలు లాగి వాడిచేతిలో పడేస్తూ,

"సరే ఈ రెండు రూపాయలు తీసుకో."

హడావిడిగా క్లబ్బులో దూరాడు !

ఈయనకి నిజంగా పిచ్చిపట్టిందని రిక్షా వెళ్ళిపోయింది.

అమెరికా రాయబారిలా క్లబ్బంతా కలియ తిరిగాడు మన్మరరావు ! ఇంతలో అప్పారావు ఆంజనేయులు ఎదురొచ్చారు.

"నువ్వు రావటం క్లబ్బుకు అందం వచ్చింది" అని ఆప్యాయంగా తీసుకు పోయి పేకాటలో కూర్చోపెట్టారు !

మన్మథరావు ఆట మొదలైంది.

హేండు బాగా రేజులో ఉంది ! ముట్టుకుంటే డీలవుతుంది !

అరగంట వరకు మన్మథరావును ఎవరూ అడ్డుకోలేకపోయారు.

బుర్రలో లెక్కలు బయలుదేరాయి ! ఆనందం అంతకంటె ముందు నడిచింది ! మరో పదినిమిషాల్లో ప్రపంచాన్నే మర్చి పోయాడు ! ఆకలి అంతకన్నా వెయ్యటంలేదు ! మనసులో చీరెలు, గొలుసులు మెదులుతున్నాయి !

నా కష్టాలన్నీ పటాపంచలైపోతా యని పట్టుదలతో ఆడుతున్నాడు. రెండుగంటలు హోరాహోరి యుద్ధం చేశాడు.

దశమారింది ! సమయం చూసి క్లబ్బు గడియారం పన్నెండు గంటలు కొట్టింది ! పోయే ప్రాణమేకాని వచ్చే ప్రాణం, కనిపించదు !

అతి కష్టంమీద అయ్యగారు ఆఖరు డ్రాపుతో లేచారు ! ముఖం ఆముదం తాగినట్టు, పీకేసిన తోటకూరకాడలా వాడిపోయింది.

మన్మధరావు ఆర్తనాదం ఆలకించే దిక్కు లేదు.

కడుపులో ఫైరింజన్ గంటల్లా, ఆకలి మంటలు ఘోష పెడుతున్నాయి.

ఏమయినా తినాలంటే జేబులు కాళీ.

"ఎంత పొరపాటుచేశాను !

ఆ నైజాం హోటల్లో కనీసం టీ తాగినా బాగుండేది ! పోనీ రాధకు ఆ చుక్కల బెడ్లిన్ చీరె, బేబీకి ఎంబ్రా యిడరీ గౌనుకొని, సర్దాసరి ఇంటికి

"నవమంత్రపునిరి" చదివాడు!

"ఓస్ ఈ సినిమా ఇదివరకేచూశాను! అందులో హోటల్‌వాడికి లాట్రీలో తొమ్మిదిలక్షలు వచ్చింది."

నేనూ ఉన్నాను ఏంలాభం. వందల టిక్కట్లు కొన్నాను! ఏదైనా వచ్చిందా? చచ్చిందా?

"పోనీ మరోసారి ట్రై చేస్తే అదృష్టం బాగుంటే అన్ని సమస్యలు తీరి పోతాయి."

మళ్ళీ ఆలోచనలు ముసురుతాయి. నెమ్మదిగా గుంపును, తోసుకుంటూ మస్తాన్ సాయిబు కిల్లీకొట్టు చేరు కున్నాడు!

జేబులో చెయ్యిపెట్టి,

"ఏమండీ సంక్రాంతిముందు డ్రా తీసే టిక్కట్లు ఉన్నాయా?"

ఉన్నట్టు తల ఊపాడు, వచ్చిన జనానికి సమాధానం చెప్పుకుంటూ, వాడు!

"ఉంటే! రెండు 'యం' సీరియల్- ఒకటి 'వి' సీరియల్-ఇంకోటి 'ఆర్' సీరియల్ ఇవ్వండి.

మస్తాన్ సాయిబు దగ్గర నాలుగు టిక్కట్లు తీసుకుని, నాల్గు రూపాయలు ఇచ్చి బయలుదేరాడు.

ఇంతలో మన్మధరావు మెదడులో ఇంకో చక్కని ఊహ మెరిసింది!

"చాలా రోజులైంది!

ఎప్పుడో నా భార్య పుట్టింటికి వెళ్ళి నప్పుడు వెళ్ళాను.

అన్నివిధాలా నా అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకుందాం - దశ బాగుంటె దరిద్రం తీరుతుంది-బయలుదేరాడు.

దారివెంట పోతున్న పాత రిక్షావాడు కళ్ళబడ్డాడు!

"ఏయ్ రిక్షా నిన్నే, రా ఇటు!"

రిక్షావాడికి వణుకు పట్టుకుంది, కొంపతీసి ఇందాకిచ్చిన రూపాయి లాక్కుంటాడేమోనని. రిక్షా ఆపి తల గోక్కునేంతలో-

మన్మధరావు దర్జాగా ఎక్కి కూర్చున్నాడు.

రిక్షావాడికి మతిపోయింది!

తడబడుతూ-

ఎక్కడికి పోనియ్య మంతారు బావ్ అన్నాడు.

"రతన్‌లాల్ క్లబ్బుకి."

రిక్షావాడు ఆలోచనలో పడ్డాడు.

"ఇంతకుముందు పీచు బేరాలు ఆడాడు! ఇప్పుడింత తెగింపు ఎట్లా వచ్చిందాని" లాగటం ప్రారంభించాడు.

"ఏయ్ కాస్త నెమ్మదిగా పోనియ్! అంత స్పీడెంగుకు!

"ఇదుగో టాపు తీసిపారెయ్! బయట చల్లని గాలొస్తుంది! ఏయ్ నిన్నే."

గట్టిగా అన్నాడు మన్మధరావు.

రిక్షావాడు ఉయోచిస్తుండగా...

"ఆదేటి బావు, ఇంతనక టాపు

నెగ్గొటి ఇప్పుడుగా పోనియమ్రను ఇప్పుడు టాపొగ్గొటి సులోగా పోనియ్యమంత్రను !

"డౌను బావు. సులోగా పోదు. ఈ కబ్బుకి పోవాలంతే అంతా డౌనే."

"డౌను ! నేనీ ఊళ్ళో అందరికన్నా డౌనై పోతున్నాను ! నే చెప్పినట్టు చెయ్ ! విసుక్కున్నాడు !

రిక్షా చెప్పినట్టు విని రతన్‌లాల్ క్లబ్ ప్రాంగణంలో టైరు మోపింది !

మన్మథరావు రిక్షాదిగాడు.

''ఎంతియ్యమంటావ్ !"

"తమ దయ బావు. వినయంగా అన్నాడు !

పర్సులోంచి రెండుకాగితాలు లాగి వాడిచేతిలో పడేస్తూ,

"సరే ఈ రెండు రూపాయలు తీసుకో."

హడావిడిగా క్లబ్బులో దూరాడు !

ఈయనకి నిజంగా పిచ్చిపట్టిందని రిక్షా వెళ్ళిపోయింది.

అమెరికా రాయబారిలా క్లబ్బంతా కలియ తిరిగాడు మన్మథరావు ! ఇంతలో అప్పారావు ఆంజనేయులు ఎదురొచ్చారు.

"నువ్వు రావటం క్లబ్బుకు అందం వచ్చింది" అని ఆప్యాయంగా తీసుకు పోయి పేకాటలో కూర్చోపెట్టారు !

మన్మథరావు ఆట మొదలైంది.

హేండు బాగా రేజులో ఉంది ! ముట్టుకుంటే డీలవుతుంది !

అరగంట వరకు మన్మథరావును ఎవరూ అడ్డుకోలేకపోయారు.

బుర్రలో లెక్కలు బయలుదేరాయి ! ఆనందం అంతకంటె ముందు నడిచింది ! మరో పదినిమిషాల్లో ప్రపంచాన్నే మర్చిపోయాడు ! ఆకలి అంతకన్నా వెయ్యటంలేదు ! మనసులో చీరెలు, గొన్లు మెదులుతున్నాయి !

నా కష్టాలన్నీ పటాపంచలైపోతాయని పట్టుదలతో ఆడుతున్నాడు. రెండుగంటలు హోరాహోరి యుద్ధం చేశాడు.

దశమారింది ! సమయం చూసి క్లబ్బు గడియారం పన్నెండు గంటలు కొట్టింది ! పోయే ప్రాణమేకాని వచ్చే ప్రాణం, కనిపించదు !

అతి కష్టంమీద అయ్యగారు ఆఖరు డ్రాపుతో లేచారు ! ముఖం ఆముదం త్రాగినట్టు, పీకేసిన తోటకూరకాడలా వాడిపోయింది.

మన్మథరావు ఆర్తనాదం ఆలకించే దిక్కు లేదు.

కడుపులో ఫైరింజన్ గంటల్లా, ఆకలి మంటలు ఘోష పెడుతున్నాయి.

ఏమయినా తినాలంటే జేబులు కాళీ.

"ఎంత పొరపాటుచేశాను !

ఆ నైజాం హోటల్లో కనీసం టీ త్రాగినా బాగుండేది ! పోని రాధకు ఆ చుక్కల ప్రింట్ చీరె, బేబీకి ఎంబ్రాయిడరీ గౌనుకొని, సరాసరి ఇంటికి

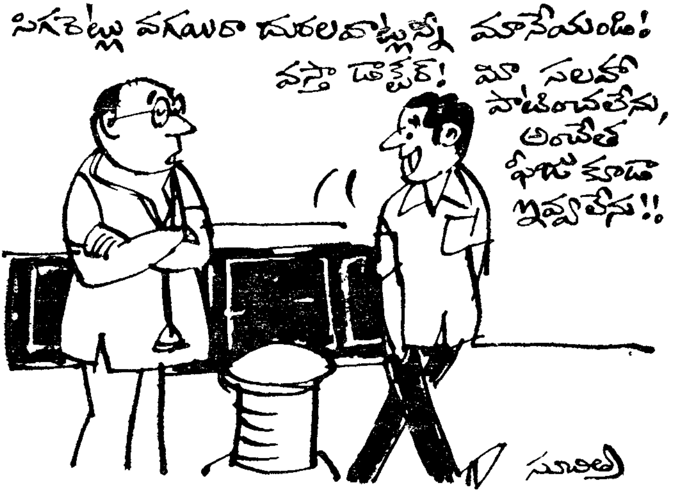

పోయినా పోయేది! పాపం రాధ, సినిమాకు తీసుకుపోతానని ఎంత ఎదురు చూసిందో!

పైగా మీరు వచ్చేటప్పుడు, పాల డబ్బా తీసుకురండి, తెల్లవారితే దానికి పాలులేవు- జీతం అందిన వెంటనే మర్చి పోకుండా కొనండి అని మరీ మరీ చెప్పింది.

అదికూడా కొన్లేదు. ఇంటికి ఏ ముఖంపెట్టుకుని వెళ్ళేది.

తెల్లవారితే అప్పులవాళ్ళు ఇంటి ముందు కూర్చుంటారు! వాళ్ళకు ఏం సమాధానం చెప్పేది. వీళ్ళ సంగతి ఎట్లా ఉన్నా ఆ కాబూలీ సాయిబు నన్నొదిలి పెట్టడు. ఏదో యింతవరకు కాస్త పరువు వుందనుకుంటే, ఆ కాస్తా నడివీధిలో పెట్టి తీస్తాడు!

ఆ వడ్డీ యాభై రూపాయిలు వాడి ముఖానకొట్టినా పోయేది! దరిద్రుడ్ని ఎవరూ బాగుచెయ్యలేరు! అప్పుడు బుద్ధిపుట్టి చావలేదు!

ఆడవాళ్ళతో పోటీ పెట్టుకుని బోరున ఏడవాలనిపించింది.

ముఖం తుడుచుకుంటూ జేబులో ఉన్న లాటరీ టిక్కెట్లు బయటికి తీశాడు.

"వెధవ టిక్కెట్లు నా జీవితాన్ని పాడుచేశాయి! ఎన్నో ఇక్కట్లుపడి ఈ టిక్కెట్లు కొన్నానే! ఏ ఒక్కటైనా తగిలిందా? ఛ! ఇవి నా దగ్గర ఉండ కూడదు!

చించబోయాడు, చిరాగ్గా!

మనసొప్పలేదు.

"పోనీలే! ఇవే ఆఖరు టిక్కట్లు! బాగుపడితే, వీటితోనే బాగు పడాలి!

చింపబోయిన టిక్కట్లు మూడు మడతలు పెట్టి ముందుజేబులో పెట్టుకున్నాడు. ఏంచెయ్యటానికి తోచదు! మనస్సు పరిపరి విధాల పోయింది! తెగించి ఇంటికి పోవాలని బయలు దేరాడు.

కాళ్ళాడవు.

ఆకలి మండిపోతుంది.

ఆలోచన తలచుట్టూ పరిభ్రమిస్తుంది.

కుర్చీలో కూలబడ్డాడు.

తల టేబులుమీదికి వాలిపోయింది!

మగత నిద్రపట్టిందేమో?

క్లబ్బు గడియారం రెండుగంటలు కొట్టింది ఆవులిస్తూ.

మరో పదినిమిషాల్లో క్లబ్బు కాళీ అయ్యింది! మన్మధరావు మాత్రం మగత నిద్రనుండి ఇంకా కోలుకోలేదు!

క్లబ్బు మేనేజరు దగ్గరావచ్చి "సార్" అంటూ తట్టిలేపాడు!

రాధా... "బేబీ"... అంటూ కలవరిస్తూ కళ్ళు విప్పాడు మన్మధరావు!

బుర్ర మీసాల మేనేజరు ఎదురుగా కనిపించాడు! అదిరిపోయాడు.

"నేనెక్కడున్నాను!..."

"ఇది క్లబ్బు సార్! టైం అయింది, ఇంటికెళ్ళండి!"

అంటూ తూలుకుంటూ వెళ్ళాడు మేనేజర్ క్లబ్బులో కొన్ని లైట్లు ఆరిపోయాయి!

మన్మధరావు నీరసంగా బయట కొచ్చాడు.

గాఢాంధకారం, — ఊరంతా నిర్మానుష్యంగా - నిశ్శబ్దంగా - నిర్మలంగా ఉంది!

ఆ నిశ్శబ్దాన్ని మధ్య మధ్య భంగం చేస్తూ ఊరు బయట నక్కలు. ఊళ్ళో కుక్కలు అక్కడక్కడ అరిచిన శబ్దం వినిపిస్తుంది!

వాతావరణం చల్లగా ఉంది.

ఆకాశంలో ముగ్గుపెట్టినట్టు చుక్కలు వెక్కిరిస్తున్నాయి.

వారంరోజులు హంగర్ స్ట్రయిక్ చేసినట్టు అడుగులు లెక్ఖపెట్టుకుంటూ, కారు చీకట్లో కలిసిపోయాడు మన్మధరావు.